

מבחנים של משרד התרבות והספורט לתמיכה בספריות ציבוריות של רשויות מקומיות

לפי חוק הספריות הציבוריות, התשפ"ד-2024

בהתאם לסעיף 14 לחוק הספריות הציבוריות, התשפ"ד-2024¹ (להלן – **החוק**) ולהוראת תכ"ס מס' 6.2 בדבר תמיכות מתקציב המדינה בגופים אחרים² (להלן – **הוראת התכ"ס**), ולאחר התייעצות עם המועצה לספריות ציבוריות, מתפרסמים בזה מבחנים של משרד התרבות והספורט (להלן – **המשרד**) לתמיכה בספריות ציבוריות של רשויות מקומיות, כמפורט להלן:

תקנה תקציבית מספר: 19-42-02-50

כללי

1. (א) ועדת התמיכות של המשרד (להלן – **הוועדה**), תדון בבקשות של רשויות מקומיות לתמיכה בספריות ציבוריות בהתאם להוראת התכ"ס ולמבחנים אלה.

(ב) התמיכה עצמה צריך שתינתן, אם אכן נכון וראוי לתתה, לפי עקרונות של סבירות ושוויון בין מקבלי התמיכה השונים.

(ג) בבואה לדון ולהחליט בכל בקשה ובקשה לתמיכה, תשקול הוועדה את כל נסיבותיו של העניין, תוך יישום שוויוני, מקצועי וענייני של מבחנים אלה; החלטות הוועדה יהיו מנומקות.

הגדרות

2. במבחנים אלה –

"**הגורמים המוסמכים של הרשות**" – כל מורשי החתימה ברשות לרבות ראש הרשות, גזבר הרשות וחשב מלווה, אם מונה;

"**מדד הפריפריה**" – מדד הפריפריאליות, כהגדרתו בחוק, כפי שמתעדכן מעת לעת;

"**המינהל**" – מינהל התרבות שבמשרד;

"**הממונה**" – מנהל מחלקת ספריות ציבוריות שבמינהל;

"**השאלה דיגיטלית**" – השאלה של משאבים דיגיטליים שהספרייה רכשה או שהיא מנויה עליהם או קבלת גישה למשאבים כאמור;

"**מדד חברתי-כלכלי**" – כהגדרתו בחוק, כפי שמתעדכן מעת לעת;

"**מוסד מוכר להשכלה גבוהה**" ו-"**תואר אקדמי מוכר**" – כמשמעותם בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958;³

¹ ס"ח התשפ"ד, עמ' 1162.

² הוראת תכ"ס מס' 6.2 : <http://www.mof.gov.il/takam>.

³ ס"ח התשי"ח, עמ' 1919, התשפ"ד, עמ' 752.

"מועצה אזורית זכאית" – מועצה אזורית אשר התקיימה בה אחת החלופות
האמורות בסעיף 5(ג)(1) עד (3);

"מנהל ספרייה" – מנהל ספרייה, ובספרייה עם סניפים מנהל הספרייה
המרכזית, העומד בתנאי הכשירות שקבע משרד הפנים במסמך "מנהל
ספרייה עירונית"⁴, במהדורתו העדכנית ביותר;

"מנוי פעיל" – מנוי שביצע השאלה אחת לפחות בספרייה בשנת ההערכה,
לרבות השאלה דיגיטלית;

"מספר התושבים ברשות" – כפי שפורסם במדד הפריפריה או במדד החברתי-
כלכלי, לפי המאוחר מביניהם;

"משאבים דיגיטליים" – משאבים שאינם משאבים ספריים, הזמינים באופן
אלקטרוני, כגון מאגרי מידע, סרטים, כתבי עת, עיתונים, ספרי שמע
וספרים דיגיטליים;

"משאבים ספריים" – משאבים שהופקו בדפוס, כגון ספרים, כתבי-עת
ועיתונים;

"משק סגור" – הפרדה חשבונאית מוחלטת בין הפעילות מושא הבקשה
לתמיכה לבין פעילות אחרת של הרשות, לרבות לעניין הנהלת
החשבונות, רכישת ציוד קבוע ומתכלה או השימוש בו, הוצאות השכר,
ההוצאות השוטפות בגין הפעילות והוצאות הנהלה וכלליות; לעניין זה,
יש לזקוף על חשבון הפעילות שמתנהלת כמשק סגור את החלק היחסי
של השכר והוצאות נוספות של הרשות כפי שיוורה המשרד;

"סדנה" – אירוע לימודי פעיל לרבות סדנת כתיבה או סדנה טכנולוגית, ובלבד
שנערכה בזיקה לעולם הספר;

"ספרייה" – ספרייה ציבורית של רשות מקומית העומדת בתנאים הקבועים
בסעיף 4 למבחנים אלה, ובכלל זה הספרייה המרכזית וסניפי הספרייה;

"ספרייה חדשה" – ספרייה שלא נתמכה על ידי המשרד בעבר, לרבות ספרייה
שלא נתמכה בחמש השנים האחרונות; לעניין זה, לא יראו סניף חדש של
ספרייה כספרייה חדשה;

"ספרייה מרכזית" – הספרייה הראשית מבין סניפי הספרייה, לפי קביעת
הרשות;

"ספרן" – עובד הספרייה העוסק בפעילות מקצועית כגון: קטלוג, ייעוץ,
השאלה והדרכה ביבליוגרפית;

"פעולת תרבות" – פעילות בתחום התרבות שעורכת הספרייה, כגון שעת סיפור, סדנה, מפגש עם סופר או אמן, הצגה לילדים, פעילות מודרכת לפעוטות, פעילות חודש הקריאה וכיוצא באלה, ובלבד שמשכה לא יפחת מ-40 דקות;

"הפעילות הנתמכת" – כל אחת מאלה:

- (1) רכש של משאבים דיגיטליים ומשאבים ספריים;
 - (2) פעולות תרבות בספרייה;
 - (3) רכש של מחשבים, ציוד מחשבים, וציוד נלווה למחשבים, תוכנות, ריהוט, ציוד לא מתכלה וציוד משרדי מתכלה עבור הספרייה;
 - (4) השתלמויות והכשרות מקצועיות למנהלי הספרייה וספרניה;
 - (5) פעולות לפרסום הספרייה ולהגברת מודעות הציבור לפעולותיה, לרבות באמצעות, מיתוג, שיווק ופרסום;
- "רשות מקומית"** או **"רשות"** – כהגדרתה בחוק;
- "ציוד מחשבים"** ו-**"ציוד נלווה למחשבים"** – מחשבים, מדפסות, מערכות הפעלה, תוכנה וחמורה, קוראי ברקוד, מסכים, מקלדות, עכברים, מכונות צילום, טונרים, מגרסה, מקרן, רמקולים, כבלים וכיוצא ב;
- "ציוד משרדי מתכלה"** – ציוד כתיבה, נייר ומוצריו, כלי כתיבה, מיכון משרדי, מוצרי אומנות ויצירה, לוחות תצוגה, חותמות, מכשירי למינציה, מוצרי תיוק, אחסון ואריזה וכיוצא ב;
- "שנת הערכה"** – השנה הקלנדרית שקדמה לשנת הכספים הקודמת; לדוגמה, בהתייחס לשנת התמיכה 2024, שנת ההערכה היא שנת 2022;
- "שנת כספים קודמת"** – השנה הקלנדרית שקדמה לשנת התמיכה; לדוגמה, בהתייחס לשנת התמיכה 2024, שנת הכספים הקודמת היא שנת 2023.
- "שנת תמיכה"** – השנה הקלנדרית שבעדה מבוקשת התמיכה.

מטרות התמיכה 3. מטרת התמיכה לפי מבחנים אלה הן לסייע לספריות בפעילותן לטובת הציבור, ובכלל זה:

- (1) לסייע להחזקה, ניהול והפעלת הספריות, במטרה להבטיח שירותי ספרייה מתקדמים, נגישים, זמינים ואיכותיים;
- (2) לסייע לרכש של משאבים ספריים ומשאבים דיגיטליים, בשפות שונות;

- (3) לעודד ולטפח את הקריאה בכל רחבי הארץ ;
- (4) לעודד קיום פעולות תרבות שהספריות עורכות או מארגנות ;
- (5) לסייע לפרסום הספרייה ולהגברת מודעות הציבור לשירותיה ;
- (6) לעודד הנגשה של משאבים ספריים ומשאבים דיגיטליים עבור אנשים עם מוגבלויות.

תנאי סף

4.

לתמיכה לפי מבחנים אלה זכאית רשות שמתקיימים לגבי הספרייה שברשותה כל התנאים האלה ; תנאי הסף כאמור בסעיפים קטנים (1) עד (8) להלן יתקיימו בשנת ההערכה ובשנת תמיכה :

- (1) היא הגישה בקשה לתמיכה וצירפה לה את כל אלה :
 - (א) דוחות המעידים על עמידה בתנאי הסף, כאמור בסעיף זה, ודיווח לעניין המשתנים כאמור בסעיף 5, וזאת בהתאם להוראות ולמועדי ההגשה שקבע המינהל ;
 - (ב) טופס התחייבות להשבת מקדמה ;
- (2) ברשותה משאבים ספריים ומשאבים דיגיטליים, לרבות תוכנת ניהול ספרייה ממוחשבת ;
- (3) היא מספקת שירותי השאלה, מידע, ייעוץ והכוונה על ידי ספרן ;
- (4) היא פתוחה ומספקת שירותיה בחינם לתושבי הרשות, בהתאם לאמור בתוספת לחוק ;
- (5) קיים בה חיבור אינטרנט לשימוש צוות הספרייה ;
- (6) בשעות שבהן היא פעילה הספרייה ומיתקניה משמשים עבור פעילות הספרייה בלבד ;
- (7) תקציבה מנוהל כמשק סגור ;
- (8) היא מנהלת את כספי התמיכה בחשבון בנק נפרד ; על אף האמור בסעיף זה, רשות אשר בחרה לעשות שימוש במנגנון הרכש המשרדי יראו אותה כמי שעומדת בתנאי סף זה ; לעניין סעיף זה "מנגנון הרכש המשרדי" – גוף שהמשרד התקשר איתו על מנת לספק שירותי רכש מרוכזים לספריות ;

(9) על אף האמור בסעיף זה, רשות שברשותה ספרייה חדשה תידרש להוכיח כי עמדה בתנאי הסף האמורים בסעיפים קטנים (2) עד (4) בלבד וזאת ביחס לשנת הכספים הקודמת.

אמות המידה לקביעת גובה התמיכה

5. (א) שיעור התמיכה בספרייה ייקבע על פי אמות המידה המפורטות להלן ובהתאם למשקלה היחסי של כל אמת מידה; הוועדה תקבע את הניקוד באמות המידה לפי סעיף זה, בשים לב להמלצת הממונה, לאחר שבחן את פעילות הרשות או את הנתונים הנוגעים לרשות ותושביה בשנת ההערכה:

(1) עדיפות לפריפריה – 40% ;

(2) מספר התושבים ברשות המקומית – 25% ;

(3) שיעור המנויים הפעילים – 20% ;

(4) פעולות תרבות – 10% ;

(5) ספרנים בעלי השכלה – 5% ;

(ב) עדיפות לפריפריה

(1) 30% - הרשות תקבל ניקוד בהתאם למדד חברתי-כלכלי של הרשות שבה נמצאת הספרייה כדלהלן:

ניקוד	סיווג
10 נקודות	1
8 נקודות	2
6 נקודות	3
4 נקודות	4
3 נקודות	5
6 ומעלה 1 נקודות	

(2) 70% - הרשות תקבל ניקוד לפי מדד הפריפריה, כדלהלן :

אשכול	ניקוד
1	10 נקודות
2	8 נקודות
3	6 נקודות
4 או 5 או	
5 באר שבע	4 נקודות
6-7	2 נקודות
8	1 נקודות
9-10	0 נקודות

(3) הניקוד שקיבלה הרשות לפי פסקאות משנה (1) ו-(2) יוכפל במשקלות, כך שלמדד החברתי-הכלכלי ייתן 30%, ולמדד הפריפריה יינתן 70%.

(4) סכימת הניקוד שקיבלה הרשות לפי פסקת משנה (3) תוכפל בשיעור היחסי של מספר התושבים ברשות; לעניין זה, "השיעור היחסי של מספר התושבים ברשות" – האחוז המתקבל מחלוקה של מספר התושבים באותה רשות ביחס למספר התושבים בכלל הרשויות שזכאיות לקבל ניקוד באמת מידה זו.

(5) התוצאה שהתקבלה לכל רשות לפי סעיף (4), תחולק בסך התוצאות שקיבלו סך הרשויות הזכאיות, וזה יהיה השיעור היחסי שהרשות תהיה זכאית לו במשתנה זה.

(ג) מספר התושבים ברשות המקומית

בשלב הראשון, יחושב שיעור מספר התושבים ברשות המקומית ביחס לסך התושבים בכלל הרשויות המקומיות הזכאיות.

בשלב השני, עבור מועצה אזורית זכאית תוכפל התוצאה שהתקבלה בשלב הראשון במקדם של 1.5 לאחר מכן ייקבע החלק היחסי של כל רשות מקומית; במבחן זה "מועצה אזורית זכאית" – מועצה שקיימה אחד מאלה :

(1) ברשות המועצה האזורית ספרייה ניידת העוברת בין

היישובים בתחום שיפוטה, לכל הפחות, 12 פעמים בשנה ;

(2) המועצה האזורית קיימה עשר פעילויות תרבות בשנה,

שהתפזרו בין לפחות 30% מהיישובים בתחום שיפוטה ;

(3) במועצה האזורית קיימים סניפים של הספרייה המרכזית, לפחות ב-50% מהיישובים בתחום שיפוטה, או ב-10 יישובים שבתחום שיפוטה, לפי הנמוך מבניהם.

(ד) שיעור המנויים הפעילים

בשלב ראשון, ייבחן לגבי כל רשות מספר המנויים הפעילים בספרייה; בשלב השני, יחושב היחס שבין מספר המנויים הפעילים בספרייה לבין מספר התושבים ברשות זכאית; בשלב השלישי, יחושב השיעור היחסי של הרשות באמת מידה זו ביחס לכלל הרשויות הזכאיות.

(ה) פעולות תרבות

הניקוד באמת מידה זו יינתן בעד פעולת תרבות שפורסמה על ידי הרשות לציבור כחלק מפעילות הספרייה, ושנערכה על ידי מי שאינו עובד הספרייה או הרשות בשנת ההערכה, כדלקמן:

(1) תינתן נקודה בעד כל פעולת תרבות שהתקיימה בספרייה;

(2) תינתן נקודה וחצי בעד פעולת תרבות שארגנה הספרייה מחוץ לכותלי הספרייה; יוכרו פעולות תרבות מחוץ לכותלי הספרייה בהיקף שלא יעלה על 20% מסך פעולות התרבות הכוללות שביצעה הרשות בשנת הערכה.

(ו) ספרנים בעלי השכלה

(1) תינתן נקודה בעד כל ספרן, שהעסיקה הרשות במהלך שנת ההערכה, ולתקופה שלא תפחת מ-10 חודשים, שהוא בעל תואר אקדמי מוכר בתחום הספרנות או המידענות או שהוא בעל תעודת ספרן מורשה או בעל תעודת ספרן מוסמך בספרנות ומידענות, ממוסד מוכר להשכלה גבוהה.

(2) יינתנו שתי נקודות בעד מנהל ספרייה שהעסיקה הרשות במהלך שנת הערכה;

(3) הניקוד האמור בסעיפים (1) ו-(2) יסוכם לכל רשות, ולאחר מכן ייעשה חישוב יחסי של נקודות הזכאות לרשות באופן יחסי לכלל הרשויות.

- עקרונות לקביעת גובה התמיכה ולחישובה 6. (א) בשלב הראשון, תקבל כל ספרייה חדשה 150,000 ₪; לאחר מכן, לכל יתר הספריות, יחושב שיעור התמיכה לפי כל אחת מאמות המידה המפורטות בסעיף 5, וזאת לפי היחס בין הניקוד שצברה הבקשה בכל אחת מאמות המידה האמורות, לבין הניקוד שצברו כלל הבקשות האחרות באותה אמת מידה;
- (ב) בשלב השני, יחושב השיעור המצרפי של כל בקשה בכל אמות המידה החלות לגביה יחדיו, לפי משקלה היחסי של כל אמת מידה (להלן – **התחשיב הבסיסי**);
- (ג) בשלב השלישי, התחשיב של כל רשות לא יעלה על 2.5. מיליון ₪ (להלן – **תקרת כספי התמיכה**); כספי התמיכה שיוותרו כתוצאה מהגבלת תקרת כספי התמיכה, יחולקו באופן יחסי בין יתר הרשויות הזכאיות;
- (ד) בשלב הרביעי, יקבעו סכומי התמיכה הסופיים לפי הוראות אלה:
- (1) רשות לא תהיה זכאית ליותר מ-15 ₪ לתושב, ביחס לסכום שקיבלה בשלב הקודם; על אף האמור בסעיף זה מגבלת הסכום לתושב לא תחול על מועצה אזורית זכאית;
- (2) על אף האמור סכום התמיכה שחושב לפי סעיף קטן (ד)(1) ייבחן בהתאם להוראות הבאות:
- (א) לא יפחת מ-75,000 ₪;
- (ב) לא יעלה על 2.5 מיליון ₪;
- (ג) ספרייה חדשה תקבל 150,000 ₪.
- (ה) בשלב החמישי, אם נותרה יתרה תקציבית, אזי חלקו הנותר של התקציב יחולק מחדש בין הרשויות הזכאיות לתמיכה, לפי התנאים במבחנים אלה.
- הגשת בקשה על ידי הרשות 7. רשות תגיש, מדי שנה, בקשה לתמיכה אחת בלבד בעבור כלל הספריות והסניפים שבתחומה.
- מקדמות 8. הוועדה רשאית לאשר מקדמות לכל רשות שהגישה בקשה לתמיכה, ובלבד שהספרייה של הרשות נתמכה בשנת הכספים הקודמת.
- ביצוע תקציב התמיכות 9. (א) כספי התמיכה שיאושרו לרשות ישמשו לפעילות הנתמכת בלבד, ובהתאם להוראות שלהלן:

(1) רכש משאבים ספריים לא יפחת מ-25% מכספי התמיכה שאושרו לרשות על פי מבחנים אלה ;

(2) רכש הכשרות והשתלמויות לא יעלה על 8% מכספי התמיכה שאושרו לרשות לפי מבחנים אלה או על 10,000 שקלים חדשים מכספי התמיכה כאמור, לפי הגבוה מביניהם.

(ב) כספי התמיכה לא ישמשו לתשלום שכר או הוצאה שאינה בהתאם לאמור בסעיף (א).

10. התחייבות הרשות למימון משלים (א) הרשות תגיש דוח ביצוע כספי המפרט את סכום השתתפותה בשנת התמיכה בהחזקתה, בניהולה ובהפעלתה של הספרייה, תוך פירוט ההכנסות וההוצאות ששמשו לכך ; הדוח יוגש עד יום 31 במאי של השנה העוקבת לשנת התמיכה.

(ב) נמצא, בהתאם לדיווח שמסרה הרשות כאמור בסעיף קטן (א), כי הרשות לא עמדה בחובת המימון המשלים הנדרש ממנה על פי דין, יתבצע קיזוז יחסי של כספי התמיכה שאושרו לרשות בשנת התמיכה.

(ג) לעניין ספרייה הנמצאת במתחם של בית ספר יוכרו רק ההוצאות הנוגעות להפעלת הספרייה, במובחן מההוצאות הנוגעות לבית הספר, ואולם הוועדה רשאית שלא להכיר במלוא ההוצאות של אותה ספרייה אם סברה שהיקפן אינו סביר בהתחשב בהיקף הפעילות של הספרייה.

11. חובת תיעוד ואישור הפעילות (א) הרשות תתעד את פעילות הספרייה, ובכלל זה תשמור תיעוד חוץ של הוצאותיה, ובכלל זה חשבוניות, קבלות, הזמנות עבודה ואמצעי תשלום ;

(ב) מנהל הספרייה יאשר בחתימתו, ביחס לכל הוצאה, כי היא הוצאה בהתאם להוראות מבחנים אלה.

12. הוראות ממונה (א) הממונה רשאי להורות לרשות המקומית להגיש נתונים הנוגעים לפעילות הספרייה במועדים שיקבע, לרבות לעניין פירוט נתוני ההשאלות.

13. הארכת מועדים (א) הוועדה רשאית להאריך מועד הגשה שנקבע לפי סעיפים 4, 10 ו-12 וזאת מנימוקים שתפרט בהחלטתה.

14. תחילה ותחולה (א) תחילתם של מבחנים אלה ביום כ' בטבת התשפ"ד (1 בינואר 2024) (להלן – **יום התחילה**) ;

(ב) תחילתו של סעיף 4(5) ביום י"ב בטבת התשפ"ו (1 בינואר 2026) ;

(ג) תחילתו של סעיף 4(8) ביום א' בטבת התשפ"ה (1 בינואר 2025) ;

(ד) תנאי הכשירות למנהל ספרייה, לפי סעיף 2 ולפי סעיף 5(ו)(2), לא יחולו על מי שהועסק בתפקיד מנהל הספרייה לפני יום התחילה, ויראו בו כמי שעומד בתנאי הכשירות לעניין סעיף 5(ו)(2);

(ה) תחילתו של סעיף 11(ב) ביום א' בטבת התשפ"ה (1 בינואר 2025).

(א) 15. בשנת התמיכה 2024 יחולו כל אלה –

הוראות מעבר
והוראת שעה

(1) על אף האמור במבחנים אלה המינהל, באמצעות הממונה, יעשה שימוש בנתונים שדיווחה הרשות לעניין סעיף 5(ד) ו-5(ו) בשנת התמיכה 2023; ולעניין סעיפים 5(ג)(1) עד (3), רשאי המינהל, באמצעות הממונה, להסתפק בתצהיר המועצה האזורית כי הינה מועצה אזורית זכאית.

(2) על אף האמור בסעיף 2 ההגדרה "מנוי פעיל" תיקרא כך: "מנוי שביצע השאלה אחת לפחות בספרייה בשנת ההערכה, לרבות השאלה דיגיטלית; מנוי משפחתי ייחשב כארבעה מנויים פעילים, ובלבד שבמנוי המשפחתי בוצעו ארבע השאלות לפחות בספרייה בשנת ההערכה";

(3) רשות מקומית לא תחויב בסכום השתתפות, כאמור בסעיף 10(א), העולה על סכום השתתפותה בפועל לפי מבחני התמיכה לשנת התמיכה 2023;

(4) שיעור התמיכה שיאושר לרשות שנמצאה זכאית לתמיכה לפי מבחנים אלה לא יפחת מ־90% מסכום התמיכה שאושר לה בשנת הכספים הקודמת.

(5) רשות לא תהיה זכאית ליותר מ-150% מסכום התמיכה שאושר לה בשנת התמיכה האחרונה בה נתמכה, הוראה זו לא תחול על ספריה חדשה; על אף האמור, סכום התמיכה לא יפחת מ-75,000 ₪; אם תיוותר יתרה תקציבית היא תחולק בהתאם להוראות סעיף 6(ה);

(6) בסעיף 5(א) –

בפסקה (2), במקום "25%" יקראו "30%";

בפסקה (4) – לא תיקרא;

בפסקה (5), במקום "5%" יקראו "10%".

(ב) בשנת התמיכה 2025 ספרייה של רשות מקומית, שהגישה בקשת תמיכה, תהיה זכאית לתשלום מקדמה של 40% לפחות מסכום התמיכה של שנת הכספים הקודמת; מקדמות ישולמו עד לסוף הרבעון הראשון של שנת התמיכה; הוראות אלו יחולו גם בשנת 2026.

ביטול 16. המבחנים לחלוקת כספי תמיכות של משרד התרבות והספורט לתמיכה בספריות הציבוריות של רשויות מקומיות שנחתמו ביום כ"ה באייר התשפ"ג (16 במאי 2023) – בטלים.⁵

כפיר כהן

המנהל הכללי
משרד התרבות והספורט

כ"א באב התשפ"ד
(25 לאוגוסט 2024)